त्वयामामिकामातापूजिता तदुक्तवनवासानुष्ठानात् ॥ मयाचित्रकूटेतवसमर्पितमिदंराज्यं त्वंपुनश्चित्रकूटएवममदत्तवान् तत्पुनस्तुभ्यमहंददामि ॥ ननुकथंदत्तस्यपुनर्दानं तत्राह ॥ यथेति ॥ यथात्वंमद्दत्तंराज्यं मह्यमददास्तथामयापि त्वद्दत्तंतुभ्यंदीयतेइत्यर्थः ॥२॥ ननुत्वद्दत्तराज्यंभोगमहंकरिष्यामि राज्यंतुत्वमेवपालयेत्यत्राह ॥ धुरमिति॥ एकाकिना स्वसमानधूर्वहबलीवर्द्दांतररहितेन बलीयसावृषेण बलीवर्देन न्यस्तांक्षिप्तां किशोरवत् पार्श्ववर्तिवडवाबालवत्सोयथावोढुं नोत्सहते तथागुरुराज्यस्यभारं वोढुंनाह मुत्सहे ॥३॥ नोत्सहेइत्यत्रहेतुमाह ॥ वारीति ॥ महता वारिवेगेन भिन्नः क्षरन्सेतुर्यथादुर्निबंधोबद्धमशक्यएवमसंवृतमशक्यसंवरणं राज्यछिद्रं चोरादिनिबंधनं दुर्निबंधनंबद्धुम

पूजितामामिकामातादत्तंराज्यमिदंमम ॥ तद्ददामिपुनस्तुभ्यंयथात्वमददामम ॥ २ ॥ धुरमेकाकिनान्यस्तांवृषभेणबलीयसा ॥ किशोरवद्गुरुभारंनवोढुमहमुत्सहे ॥३॥ वारिवेगेनमहताभिन्नःसेतुरिवक्षरन् ॥ दुर्बंधनमिदंमन्येराज्यछिद्रमसंवृतम् ॥ ४ ॥ गतिंखरइवाश्वस्यहंसस्येवचवायसः ॥ नान्वेतुमुत्सहेवीरतवमार्गमरिंदम ॥ ५ ॥ यथाचारोपितोवृक्षोजातश्चांतर्निवेशने ॥ महानपिदुरारोहोमहास्कंधःप्रशाखवान् ॥ ६ ॥ शीर्येतपुष्पितोभूत्वानफलानिप्रदर्शयन् ॥ तस्यनानुभवेदर्थंयस्यहेतोःसरोपितः ॥ ७ ॥ एषोपमामहाबाहोत्वमर्थंवेत्तुमर्हसि ॥ यद्यस्मान्मनुजेंद्रत्वंभर्ताभृत्यान्नशाधिहि ॥ ८ ॥ जगदद्याभिषिक्तंत्वामनुपश्यतुराघव ॥ प्रतपंतमिवादित्यंमध्यान्हेदीप्ततेजसं ॥ ९ ॥ तूर्यसंघातनिर्घोषैःकांचीनूपुरनिस्वनैः ॥ मधुरैर्गीतशब्दैश्चप्रतिबुध्यस्वशेष्वच ॥ १० ॥

शक्यमित्येवमन्येऽहमितिशेषः ४॥ तवमार्गं रक्षणीयरक्षणचातुर्यं॥५॥अंतर्निवेशने गृहारामे कश्चिद्वृक्षआरोपितः समहत्त्वादिगुणविशिष्टश्चजातस्ततःसंपुष्पितोभूत्वा फलान्यदर्शयन् यदिविशीर्येत विशीर्णपुष्पोवा स्वरूपतोवा विशीर्णोवाभवति ॥ ततोस्यफलस्यहेतोर्येनरोपितः सतद्रोपणादिक्लेशस्यार्थंफलंनानुभवेदिति सयथावृथाप्रयासः ॥६ ॥७॥ एषोपमा तवहेमहाबाहो यदित्वंभक्तान्भृत्यानस्मान्नशाधि तदेतिशेषः तमर्थंत्वंवेत्तुमर्हसि॥ अन्यापदेशवचनार्थमित्यर्थः ॥ राज्ञाप्रजापालनार्थंमहतायत्नेनोत्पाद्यसंवर्धितेन त्वया प्रजापालनंसंपादनीयं तदकरणेतु तादृशवृक्षतुल्यस्त्वमितिभावः ॥८॥ यदेवमतोजगदद्येत्यादि ॥९॥ तूर्यघोषादिभीराजोपचारैःप्रतिबुध्यस्वशेष्वचेत्यर्थः॥१०॥